

SI ME IA NISUR NJË BIZNESI (ME HAPUR NJË SHOQËRI TREGTARE) ?

Sipas rregullave zvicerane të lirive tregtare, nuk është aq vështirë me filluar ndonjë biznes (apo me hapur ndonjë shoqëri tregtare). Vetëm profesionet e ashtuquajtura të « mbrojtura » gëzojnë një status të posaçëm dhe nuk mundet me i ushtruar gjithkushi. Është fjala posaçërisht për profesionet që kërkojnë ndonjë liçencë specifike shtetërore (si janë për shembull, profesioni i mjekut, inxhinierit, e shumë të tjera). Për këtë, konfederata mbanë një listë zyrtare publike.

Për bizneset e shumta që ushtrohen për shembull në sektorë të ndryshëm të ndërtimitarisë, hapjen e ndonjë kafeneje/restorani, etj, **nuk kërkohet ndonjë diplomë specifike apo shkollim**. Mirëpo, nënkuptohet se personat që iu nisen aktiviteteve të tilla kanë shpesh ndonjë përvojë të gjatë profesionale (edhe pse jo çdo herë !).

Është me rëndësi që para se të inicohet një projekt biznesi, të merren informata të duhura për të drejtën e ushtrimit të tijë, për kushtet, dokumentet e nevojshme, procedurën e hapjes dhe për të gjitha formalitete e kërkuara sipas ligjit.

Format më të përhapura të shoqërive tregtare në Zvicër janë këto si vijojnë:

- Ndërmarrja individuale
- Shoqëria me përgjegjësi të kufizuar SHPK (SARL – GMBH)
- Shoqëria anonime SHA (SA – AG)

Që të gjitha format mund të krijohen vetëm nga një person. Nuk kërkohet pra dy apo më tepër persona. **Duhet patur kujdesë në ate se format e përmendura nuk i përshtaten çdo lloji aktiviteti tregtar**. Kështu që duhet zgjedhur formën e duhur, n'varsisht nga projekti i biznesit që dëshirojmë t'a realizojmë.

Ekzistojnë disa aktivitete kur dikushi dëshiron të ushtrojë vetë ndonjë biznes, i cili në mes tjerash nuk karakterizohet me ndonjë rrezik të lartë financiar, atëherë konkretizimi i projektit të tillë mund të realizohet përmes ndërmarjes individuale. Është kjo forma më pak e koklavitur.

Ndërsa, për bizneset kur dikushi i futet ndonjë aktiviteti me dikend tjetër (ortak), atëherë ekzistojnë më tepër përparësi që të kalohet përmes SHPK. Shpesh është e këshillueshme kjo formë. Shoqëritë anonime natyrisht se këshillohen në rastet e fillimit të ndonjë biznesi me një dimension përgjegjësie shumë të lartë se sa format tjera.

Përparësi më e madhe e SHPK lidhet me faktin se në rast të humbjeve apo edhe të dëmeve të shkaktuara ndaj personave të tretë, përgjegjësia për borxhet bartet kryesisht tek kapitali ekzistues i SHPK (e jo tek kapitali personal i udhëheqësit të SHPK, për shembull). Kështu që ortakët që i futen këtij biznesi janë të mbrojtur më mirë, edhe ate në përputhje me shumën e kapitalit të investuar.

Ajo që i jepë një status të njohur shoqërive të ndryshme tregtare është **regjistrimi në regjistrin tregtar** (registre du commerce - handelsregister). N'varsisht nga forma juridike e biznesit të zgjedhur, regjistrimi nuk është çdo herë i detyrueshëm. Ekzistojnë kriterë precizë për këtë. Edhe rregullat për sigurimin e shoqërive tregtare, pagesat e tatimeve, të TVSH, dhe shumë detyrimeve të tjera, dallojnë n'varësiht nga forma e zgjedhur e biznesit.

Forma më e përhapur e ndërmarreve tregtare mbetet SHPK. Kapitali minimal që duhet investuar është Fr. 20'000.--. Mbi 92000 SHPK janë të regjistruara aktualisht në Zvicër. Fatëkeqësisht, është pikërisht

edhe kjo formë, ajo e cila hapë disa herë edhe rrugën më të lehtë të keqpërdorimeve, pasi që përgjegjësia individuale mundë të bartet lehtë në adresë të shoqërisë tregtare. Tepër e më tepër, gjendemi edhe përballë fenomenit të SHPK fiktive (të hapura me qëllime dredhrrash apo të largimit nga pagesa e tatimeve, etj). Statistikat tregojnë se numri i tyre është shtuar më së tepërmi sidomos pas hapjes së tregut gati se të «pakufizuar» ekonomik edhe ndaj shtetasve që vijnë nga BE.

Neuchâtel, me 27 gusht 2017/LB

Tekst i përgaditur nga

Zyra për këshilla juridike «BEGZATI»
Av. J. J. Rousseau 7, 2000 Neuchâtel
www.zyra-begzati.ch